
Pražské příměstské satelity

Pražské příměstské satelity

19.7.2008, 12:05, pořad: Týden v regionech - Praha

Petr SOJKA, redaktor

Podnikatelské baroko, sídliště naležato, polní vily nebo sídlištní kaše, to všechno jsou názvy, jimiž lidé myslí jedno a to samé, příměstská satelitní městečka. V okolí Prahy jich za poslední roky vyrostl bezpočet a jejich výstavba zdaleka nekončí. Lidem přináší nejenom kvalitnější bydlení, ale taky mnoho dosud netušených problémů.

Martin OUŘEDNÍČEK, Přírodovědecká fakulta UK

Číslo jedna problém je doprava, enormní zátěž zejména automobilovou dopravou samozřejmě nepocitují ty satelitní městečka nebo ty obce, kde ta výstavba probíhá, ale především výpadovky do Prahy.

Petr MOOS, Dopravní fakulta ČVUT

U nás bohužel vznikají satelitní systémy, kde dopravní obslužnost je zatím teprve málo rozvinutá a musíme uvažovat o kolejové dopravě, autobusové dopravě do těchto sídel a obsloužit tak, jak je to známé z jiných měst Evropy.

Petr SOJKA, redaktor

Jesenice, obec těsně za jižní hranicí Prahy, po této silnici projede denně několik desítek tisíc aut. Samotná Jesenice je obřím satelitem. Navíc je i tranzitní obcí, přes kterou jezdí do Prahy za prací obyvatelé dalších satelitů, a protože v každodenních kolonách tu musí stát i autobusy, mluví se teď i o takzvaném metrobusu, silnici určené jen pro hromadnou dopravu.

Zdeněk PÁNEK, starosta Jesenice u Prahy /nezávislý/

Ve chvíli, kdy se bavíme o tom, že bude do Písnice metro, tak si myslím, že to propojení sem k Jesenici, to už se bavíme o nějakých třech kilometrech, což je opravdu minimální, minimální vzdálenost a teďko třeba, když měníme územní plán, tak vytváříme podmínky právě proto přetrasování tak, aby ta územní rezerva tam zůstala, ten terminál se přesunul někde na začátek Jesenice tak, aby ty náklady se vlastně minimalizovaly.

Petr SOJKA, redaktor

Odborníci na dopravu jsou přesvědčeni, že obce by měly developery daleko víc tlačit do míst s dobrou dopravní obslužností ideálně tam, kde vede železnice.

Jakub NOVÁK, Přírodovědecká fakulta UK

Pakliže dochází k rozvoji těch nových lokalit bydlení v blízkosti železničních tratí, tak ti noví obyvatelé jsou ochotni vlastně přepravovat se do zaměstnání vlakovou dopravou.

Petr MOOS, Dopravní fakulta ČVUT

Skutečně by měl větší úlohu sehrát regionální koordinátor dopravy, který by měl dopředu s výhledem připravit náměty pro výběrová řízení pro dopravní operátory, kteří obslouží dopravu autobusovou nebo v některých případech, kde to je efektivní, tak i kolejovou dopravou tyhle ty satelitní systémy.

Petr SOJKA, redaktor

Satelity navíc často vznikají bez jakéhokoliv předchozího plánu kdesi na volných polích bez vazby na původní obec, bez hřišť, škol, obchodů, restaurací, stávají se pouhými noclehárnami.

Jana TEMELOVÁ, Přírodovědecká fakulta UK

Podle mého názoru je vlastně výstavba na zelené louce naprosto nevhodná. Myslím si, že je nutné vlastně budovat nové domy v návaznosti na starou zástavbu a zejména v lokalitách, kde již nějaká sociální infrastruktura je.

Michael HUSINEC, starosta Zelenče

Když se řekne A, a dá se prostor pro výstavbu, tak lze očekávat, že bude požadováno B. To je, že ano, ta občanská vybavenost k tomu musí jít, musí prostě být prostor v mateřských školkách, musí být dostatečná kapacita.

Petr SOJKA, redaktor

Právě Zeleněč je obcí, kterou sociální geografové z přírodovědecké fakulty zmiňují jako jeden z kladných příkladů, zkapacitnila čistírnou odpadních vod, postavila novou školu, nové domy vyrůstají v návaznosti na starou zástavbu. Obec zabránila dalšímu častému problému - totiž nevráživosti původních a nových obyvatel.

Michael HUSINEC, starosta Zelenče

Tím, že jsme takto vybavili tu původní část Zelenče, což byl náš cíl, prostě, aby až k dojde k nové výstavbě, aby nedošlo k nějakým nečekaným střetům mezi v uvozovkách starousedlíky a novousedlíky s tím, že novousedlíci by tam mohli jít, protože developerská firma je schopná samozřejmě udělat, a starousedlíci by neměli komunikace a chodili tady v holinkách.

Martin OUŘEDNÍČEK, Přírodovědecká fakulta UK

A ten příliv mladších, vzdělanějších někdy i třeba politicky nebo sociálně zručnějších lidí je určitě oživení jednoznačně pro ty obce v zázemí Prahy.

Petr SOJKA, redaktor

Opačným příkladem je podle odborníků z přírodovědecké fakulty obec Sulice. Ke třicítce původních domů přibylo na poli pod lesem satelitní velkoměsto Hlubočinka. Atmosféra mezi starousedlíky a novými obyvateli není dobrá. Navíc Hlubočinka nemá nic s výjimkou nového hřiště, čím by své obyvatele přesvědčila, že nejde o pouhou noclehárnu.

Ondřej ČERNIL, místostarosta Sulic /nezávislý/

Problémem je samozřejmě občanská vybavenost, v obci chybí prodejna, kam by si lidi mohli zajít pro rohlíky každý ráno, kam by si večer mohli zajít popovídat do hospůdky, kam by mohli zajít na pizzerii se známými.

Pavel HNILIČKA, architekt

Tady fixujeme něco na staletí, staletí dopředu a to vidím jako velice, velice špatný, velice špatný jev, takovou jakousi rychlou, neuváženou cestou, kdy se zastavují obrovské plochy špatným způsobem, tak obzvláště parcelace, vlastně v té lokaci těch pozemků vidím jako zásadní problém.

Petr SOJKA, redaktor

Svého času byly jistým druhem satelitu i dnes honosné čtvrti, třeba Hanspaulka nebo Ořechovka. Architekti ale zdůrazňují podstatné rozdíly.

Ondřej ČERNIL, místostarosta Sulic /nezávislý/

Příklad té Ořechovky je dobré zmiňovat z toho důvodu, že vznikla právě dobrou lokací. Tehdá existovalo ministerstvo pro zadávání veřejných prací, které vypsalou soutěž, kterou vyhráli architekt Vondrák se Šenkýřem, a ti v podstatě udělali ten zastavovací plán, onu lokaci, onu parcelaci, která je velice, velice kvalitní.

Zdeněk LUKEŠ, historik architektury

Vznikala tam taky centra jak na Hanspaulce, tak na Ořechovce, kde bylo kino, kde byl víceúčelový sál, kde byla hospoda samozřejmě, obchody a podobně, takže to všechno mělo nějakou základní velmi chytrou osnovu.

Petr SOJKA, redaktor

Navíc původní obyvatelé Ořechovky nebo Hanspaulky jistě tolik nespekulovali s trvalým bydlištěm, žili tady a tady byli přihlášení. Obyvatelé novodobých satelitů to ale mají jinak. Příklad? Přišimasy a znovu Jesenice.

Marie MACEŠKOVÁ, Přírodovědecká fakulta UK

Tady je vidět, že na daňových příjmech ta obec přichází téměř o jeden milion korun ročně, což je, což je zhruba pětadvacet procent rozpočtu té obce, což jsou neuvěřitelné finanční prostředky.

Zdeněk PÁNEK, starosta Jesenice u Prahy /nezávislý/

Dneska máme šest tisíc obyvatel trvale hlášených, ale nějakým kvalifikovaným odhadem víme, že se pohybujeme někde o dva tisíce skoro, o dva tisíce obyvatel výš a když se bavíme někde o sedmi tisících korunách jakoby na hlavu, když použiju tenhle ten termín, tak si to prostě vynásobte.

Petr SOJKA, redaktor

Tak třeba například Jesenice ztrácí kvůli těmto svým černým obyvatelům ročně čtrnáct milionů korun.

Marie MACEŠKOVÁ, Přírodovědecká fakulta UK

Obce mohou využít určitého morálního apelu na tyto občany jako využila například obec Sulice, kde místostarosta obce apeloval na tyto občany, aby se k trvalému bydlišti v dané obci přihlásili, neboť využívají místní infrastrukturu, chtějí například svoje děti umístit do místní školky, která je financovaná právě z rozpočtu dané obce.

Petr SOJKA, redaktor

Satelity budou každopádně za několik desítek let řešit další problém ne nepodobný tomu z pražských panelových sídlišť. Původní mladí obyvatelé totiž přirozeně zestárnou.

Jana TEMELOVÁ, Přírodovědecká fakulta UK

Co bude třeba s nově vybudovanými školami, co s tím bude ta obec dělat, takže je nutné zase, aby se ta obec zamyslela vlastně, jakoby plánovala v dlouhodobém horizontu, jakým způsobem bude tyto zařízení jakoby využívat za dalších dvacet let.

Ondřej ČERNIL, místostarosta Sulic /nezávislý/

Typický obyvatel nové Hlubočinky je obyvatel tak mezi třiceti, čtyřiceti lety. Je tady množství malých dětí, proto teď je aktuální školka, dětské hřiště, sportovní hřiště, ale obec myslí i na zadní kolečka, a tudíž ve vedlejší obci, která spadá do regionu, do katastru obce Sulice, obec naprosto vážně uvažuje o výstavbě domu pro seniory.

Petr SOJKA, redaktor

Pokud nechceme podlehnout diktátu těch developerů, kteří nevidí dál než do vlastní peněženky, musí do boje s výstavbou odosobněných příměstských satelitů vyrazit i regionální politiky.

Pavel KLEGA, náměstek pražského primátora /ODS/

My se snažíme v Praze v tuhle chvíli investovat /nesrozumitelné/ nasměrovat spíš do toho vnitřního prostředí města, do intravelánu města, do těch původních průmyslových lokalit, anebo lokalit, které například byly zdevastovány povodní. Můžu citovat například Karlín a to zejména z důvodů, že tam právě tady ta dostupná infrastruktura existuje.

Martin OUŘEDNÍČEK, Přírodovědecká fakulta UK

Funguje už novela stavebního zákona, který umožňuje například z hlediska třeba těch developerů takzvanou plánovací smlouvu, což je de facto dohoda mezi obcí a tím developerem nad tím, jakým způsobem bude ta vzájemná, vzájemná kooperace fungovat.

Petr BENDL, hejtman Středočeského kraje /ODS/

Tam bysme se měli napřít zejména a pokusit se právě s odborníky začít školit ty lidi, starosty, lidi, kteří připravují územní plány, jak zabránit věcem, které se potom dějí.

Petr SOJKA, redaktor

Trend posledních let je neúprosný. Zatímco předloni se z Prahy do Středočeského kraje vystěhovalo šestnáct tisíc lidí, loni to bylo už dvacet čtyři tisíc a letos to podle odhadů demografů bude ještě mnohem vyšší číslo. S trochou nadsázky se dá říct, že rodilí Pražané už bydlí na venkově a v Praze žijí lidé z venkova. Obyvatelům satelitů navíc hrozí, že na přírodu, kvůli níž se stěhovali, za pár let z oken svých domů ani neuvidí. Jako buldozer hrne město před sebou do polí novou výstavbu a kde se zastaví, zatím nikdo neví.